

Konstitutionsutskottets betänkande 2025/26:KU43

En ny lag om riksdagens medalj

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom riksdagsstyrelsens förslag till lag om riksdagens medalj. Förslaget innebär att en ny lag om riksdagens medalj införs som ersätter den nuvarande lagen om riksdagens medalj. Enligt den nya lagen ska även en ersättare som tjänstgjort som ledamot kunna tilldelas medalj av talmannen på samma villkor som ordinarie ledamöter. Dessutom ska vad som gäller för en ledamot som varit utskottsordförande gälla även för en ledamot som varit ordförande i EU-nämnden.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 15 juni 2026.

Behandlade förslag

Framställning 2025/26:RS5 Den parlamentariska processen med ledamoten i fokus, punkt 1.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Lag om riksdagens medalj	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Framställningen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lag om riksdagens medalj

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om riksdagens medalj med den ändringen att ordet ”som” i 7 § ska bytas ut mot ”även om han eller hon”.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2025/26:RS5 punkt 1.

Stockholm den 7 maj 2026

På konstitutionsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Mats Green (M), Fredrik Lindahl (SD), Mirja Räihä (S), Oskar Svärd (M), Per-Arne Håkansson (S), Mauricio Rojas (L), Ulrik Nilsson (M), Jessica Wetterling (V), Gudrun Brunegård (KD), Muharrem Demirok (C), Susanne Nordström (M), Jan Riise (MP), Lars Englund (M), Peter Hedberg (S), Martin Westmont (SD) och Lena Malm (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet framställning 2025/26:RS5 Den parlamentariska processen med ledamoten i fokus, i den del som avser förslaget till lag om riksdagens medalj. I framställningen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till riksdagsstyrelsens beslut om framställningen.

En förteckning över det behandlade förslaget finns i bilaga 1. Riksdagsstyrelsens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Lag om riksdagens medalj

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om riksdagens medalj. Förslaget innebär att en ny lag om riksdagens medalj införs som ersätter den nuvarande lagen. Enligt den nya lagen ska en ersättare som tjänstgjort som ledamot kunna tilldelas medalj av talmannen på samma villkor som ordinarie ledamöter. Vidare ska det som gäller för en ledamot som varit ordförande i ett utskott gälla även för en ledamot som varit ordförande i EU-nämnden.

Gällande rätt

Enligt lagen (2021:1117) om riksdagens medalj får talmannen besluta att dela ut riksdagens medalj till bl.a. ledamöter som lämnar riksdagen.

En ledamot som lämnar riksdagen efter minst sex års tjänstgöring i följd kan få riksdagens medalj i åttonde storleken (4 §). Enligt samma bestämmelse kan en ledamot som lämnar riksdagen efter minst tolv års tjänstgöring i följd få riksdagens medalj i tolfte storleken. Medalj i tolfte storleken får också ges till en ledamot som lämnar riksdagen efter att ha tjänstgjort i minst sex år i följd samt under minst fyra år av dessa varit gruppleddare, utskottsordförande, talman eller vice talman.

En ledamot som har fått riksdagens medalj och därefter på nytt uppfyller förutsättningarna för att få en medalj i samma storlek kan i stället för en medalj få en romersk siffra i silver att fästa på medaljens band. Den romerska siffran anger vilken gång i ordningen ledamoten uppfyller förutsättningarna för att tilldelas medaljen i aktuell storlek.

Om det finns särskilda skäl får talmannen besluta att en ledamot ska få en medalj även om förutsättningarna inte är uppfyllda (5 §). Enligt samma paragraf gäller att talmannen om det finns synnerliga skäl får besluta att en ledamot inte ska få en medalj trots att förutsättningarna är uppfyllda.

Riksdagens medalj får även ges till andra än ledamöter för särskilt eller synnerligen förtjänstfulla insatser för riksdagen (6 §). För särskilt förtjänstfulla insatser får medaljen i åttonde storleken ges. För synnerligen förtjänstfulla insatser får medaljen i tolfte storleken ges.

Lagen innehåller också vissa bestämmelser om andra avgångsgåvor till ledamöter. Däremot innehåller lagen inga bestämmelser om att tilldela riksdagens medalj eller andra avgångsgåvor till ersättare som har tjänstgjort som riksdagsledamot.

Framställningen

En ny lag om riksdagens medalj

Riksdagsstyrelsen konstaterar att den nuvarande lagen om riksdagens medalj saknar bestämmelser som gör det möjligt att tilldela en ersättare som tjänstgjort som ledamot en medalj när denne lämnar riksdagen. En ersättare har i praktiken samma uppgifter som en ordinarie ledamot och de regleringar i övrigt som gäller för ledamöter gäller i allt väsentligt även för ersättare. Rättsviseskäl talar därmed enligt riksdagsstyrelsen för att även en ersättare ska kunna tilldelas riksdagens medalj på samma villkor som en ordinarie ledamot.

Det föreslås också att det som gäller för en ledamot som varit utskottsordförande även ska gälla för en ledamot som varit ordförande i EU-nämnden i minst fyra år.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare, efter en översyn av den nuvarande lagens struktur, att lagen upphävs och ersätts av dels en ny lag om riksdagens medalj, dels en föreskrift om riksdagens medalj. Vissa bestämmelser i den nuvarande lagen kommer enligt riksdagsstyrelsens förslag därmed i stället att regleras i en föreskrift. Detta gäller exempelvis möjligheten att i stället för en medalj dela ut en romersk siffra om en ledamot som tidigare mottagit en medalj på nytt uppfyller förutsättningarna för att tilldelas en medalj i samma storlek. En annan bestämmelse som enligt riksdagsstyrelsen bör regleras i föreskriften i stället för i lagen gäller talmannens rätt att dela ut diplom, riksdagsnålar och andra avgångsgåvor.

Riksdagsstyrelsen avser att besluta om en föreskrift om riksdagens medalj om riksdagen bifaller styrelsens förslag till ny lag.

Ikraftträdande

Riksdagsstyrelsen föreslår att den nya lagen om riksdagens medalj ska träda i kraft den 15 juni 2026 för att göra det möjligt för talmannen att tillämpa lagens bestämmelser om att tilldela också avgående ersättare som tjänstgjort som ledamöter riksdagens medalj när de lämnar riksdagen 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom riksdagsstyrelsens överväganden och förslag. Lagförslagen bör därmed antas, med en mindre språklig ändring.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2025/26:RS5 Den parlamentariska processen med ledamoten i fokus:

1. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om riksdagens medalj.

BILAGA 2

Riksdagsstyrelsens lagförslag

Förslag till lag om riksdagens medalj

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpning

1 § Riksdagens medalj får tilldelas den som har gjort förtjänstfulla insatser för riksdagen.

Vem som beslutar om tilldelande av medalj

2 § Talmannen beslutar om vem som ska tilldelas riksdagens medalj.

Förutsättningar för att tilldelas en medalj

3 § En riksdagsledamot och en ersättare som under längre tid tjänstgjort som ledamot får när han eller hon lämnar riksdagen tilldelas riksdagens medalj, om det inte föreligger särskilda skäl häremot.

Medaljen får för särskilt eller synnerligen förtjänstfulla insatser för riksdagen tilldelas också annan än den som avses i första stycket.

4 § Riksdagens medalj ges i åttonde storleken (31 mm) och i tolfte storleken (43 mm) utifrån de förutsättningar som framgår av 5 och 6 §§.

5 § Riksdagens medalj i åttonde storleken får tilldelas

- den riksdagsledamot och den ersättare som lämnar riksdagen efter att ha tjänstgjort som ledamot minst sex år i följd, eller
- den som annars har gjort särskilt förtjänstfulla insatser för riksdagen.

6 § Riksdagens medalj i tolfte storleken får tilldelas

- den riksdagsledamot och den ersättare som lämnar riksdagen efter att ha tjänstgjort som ledamot minst tolv år i följd,
- den riksdagsledamot och den ersättare som lämnar riksdagen efter att ha tjänstgjort som ledamot minst sex år i följd och minst fyra av dessa år varit talman, vice talman, utskottsordförande, ordförande i EU-nämnden eller gruppleddare, eller
- den som annars har gjort synnerligen förtjänstfulla insatser för riksdagen.

7 § Talmannen får, om det föreligger särskilda skäl, även tilldela en riksdagsledamot eller en ersättare riksdagens medalj som inte fullt ut uppfyller förutsättningarna enligt 5 eller 6 § att tilldelas en medalj av viss storlek när han eller hon lämnar riksdagen.

Övriga föreskrifter

8 § Riksdagsförvaltningen får meddela föreskrifter om tillämpningen av denna lag samt om diplom, riksdagsnål och andra avskedsgåvor som talmanen beslutar om att ge till en riksdagsledamot eller en ersättare för ledamot när han eller hon lämnar riksdagen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 15 juni 2026.
  2. Genom lagen upphävs lagen (2021:1117) om riksdagens medalj.